

Statens vegvesen

Finansdepartementet

Martine Haukelidsæter

Behandlende enhet: Vegdirektoratet   Saksbehandler/telefon: Shamaila Noreen / 22073026   Vår referanse: 16/182106-2   Deres referanse: Vår dato: 02.03.2017

Svar på høring – forslag til endringer i bilansvarslova og forskrift om trafikktrygd samt forslag om ny forskrift om tvangsmulkt for uforsikrede kjøretøy

Vegdirektoratet viser til deres høring den 30. november 2016 om innføring av tvangsmulkt for uforsikrede kjøretøy gjennom ny forskrift om tvangsmulkt for uforsikrede kjøretøy samt tilhørende endringer i bilansvarslova og forskrift om trafikktrygd.

Vegdirektoratet har vært involvert i deler av arbeidet som har ledet fram til høringsnotatet. Vår gjennomgang av høringen, er derfor begrenset til følgende kommentarer og presiseringer;

Forslag om at forsikringsavtaleloven § 7-2 ikke skal gjelde forsikring etter bilansvarslova
Forsikringsavtaleloven § 7-2 regulerer forsikringsavtalens gyldighet ved eierskifte, og det framgår at selskapet i dag svarer for forsikringstilfelle som er inntrådt innen fjorten dager etter eierskiftet. I høringen henvises det til at det ligger et forbrukerhensyn i grunn for denne bestemmelsen, ved at den gir ny eier rimelig tid til å skaffe seg forsikring, men at ny eier samtidig vil være sikret av tidligere eiers forsikring i maks to uker etter eierskifte.

Bilansvarslova §§ 15 og 19 inneholder særlige bestemmelser for tvungen ansvarsforsikring, og forsikringsplikten etter bal. § 15 er som det klare utgangspunktet knyttet til kjøretøy som «er registrert eller skulle vore registrert». Bilansvarslova § 19 er en bestemmelse som i sitt innhold i dag gir en skadelidende tredjeperson dekning i to måneder etter at forsikringen er sagt opp. Denne bestemmelsen er nå foreslått endret ved at TFF skal ha et ansvar for kjøretøyet fra tidspunktet forsikringsavtalen ikke lenger gjelder, altså fra dag en kjøretøyet ikke lenger er forsikret.

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 OSLO

Telefon: 02030
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfaret 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

Forsikringsbransjen har på bakgrunn av dette foreslått at forsikringsavtaleloven § 7-2 ikke skal gjelde forsikring etter bilansvarslova. Departementet ber spesielt om tilbakemelding på om forsikringsavtaleloven § 7-2 ikke skal gjelde for den lovfestede forsikringsplikten etter bilansvarslova.

Vegdirektoratet vil til dette bemerke at det ikke er et vilkår at kjøretøyet er forsikret ved innlevering av eierskiftemelding (salgsmelding) etter vegtrafikkloven § 15 tredje ledd. Det er derimot et krav ved *registrering/omregistrering* at kjøretøyet er forsikret, jf. vegtrafikkloven § 15 fjerde ledd.

Forsikringsavtaleloven § 7-2 angir den tvungne ansvarsforsikringen, og at (tidligere eiers) selskap hefter for forhold som har inntrådt i en 14-dagersperiode etter eierskiftet. Plikten til forsikring etter bilansvarslova § 15 er ikke knyttet til eierskifte (innlevering av salgsmelding) i seg selv, men til registreringen (utstedelse av vognkort). I så måte synes forsikringsavtalen § 7-2 overflødig i denne sammenheng, og det kan derfor være hensiktsmessig å presisere gjennom forsikringsavtaleloven at den ikke gjelder forsikring etter bilansvarslova.

Når det nå foreslås at TFF skal overta ansvaret for kjøretøyet i de to første månedene kjøretøyet er uforsikret, vil dette ansvaret gjelde fra dag én. Det vil ikke lenger være forsikringsselskapet som har dette ansvaret. Dekningsadgangen til tredjepersoner ved forsikringstilfeller vil bli dekket gjennom bilansvarslova § 19 med TFF som ansvarlig i en begrenset periode, slik at hensynet overfor tredjepersonskader blir ivaretatt. I praksis vil dette innebære at dersom man benytter et kjøretøy som ikke er omregistrert og uforsikret (kun levert salgsmelding), og det skulle inntreffe en forsikringshendelse, vil TFF være ansvarlig. Her vil forsikringsavtaleloven § 7-2 ikke passe til dekningsinstituttet innført gjennom TFF-ordningen.

En slik presisering i forsikringsavtaleloven vil uansett ikke ha betydning for Statens vegvesens virksomhet som registreringsmyndighet ved eierskifte, ettersom det fremdeles vil være et vilkår for å registrere/omregistrere kjøretøyet at det er forsikret.

Om forvaltningsrettens prinsipper er tilstrekkelig ivaretatt gjennom forskriftsforslagene
Det er i høringen reist spørsmål «*om TFFs virksomhet knyttet til en TFF-ordning vil være omfattet av forvaltningsloven og forvaltningsretten generelt*».

Høringsinstansene inviteres for dette punktet å gi synspunkter på om TFFs virksomhet ift. tvangsmulkt og fastsettelse av satsene bør omfattes av forvaltningsloven, og om forslagene til forvaltningsbestemmelsene som er innarbeidet i forskriftsforslaget i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til de som får et slikt vedtak.

TFF opptrer på vegne av og for selskapene, og ikke på vegne av det offentlige, selv om tvangsmulkten er en følge av selve plikten til å ha forsikring, som er et offentligrettslig pålegg. Dette taler isolert sett for at virksomheten rundt tvangsmulkten faller utenfor forvaltningsloven. Det er imidlertid liten tvil om at ileggelse av tvangsmulkten er en beslutning som er nært beslektet andre pålegg som etter forvaltningsloven ville være å anse

som enkeltvedtak. Ettersom ileggelsen av tvangsmulkten også er en klar motivasjon til å overholde et offentligrettslig pålegg om lovpliktig forsikring, taler dette i retning av at den som ilegges tvangsmulkt bør sikres en viss garanti for forsvarlig saksbehandling – tilsvarende det som gjelder forvaltningen.

Vegdirektoratet har på bakgrunn av det nevnte gått gjennom forslagene til forvaltningsbestemmelser som inntatt i forskrift om trafikktrygd.

Det er i utkastet innarbeidet forslag til forvaltningsbestemmelser som skal ivareta bileierens rettssikkerhet mht. varsling, veiledning, beslutning og klagemulighet (forslag om forskrift om tvangsmulkt §§ 4–9).

Så langt det gjelder bestemmelsen om varsling (§ 4), gjør Vegdirektoratet spesielt oppmerksomme på at begjæring om avregistrering som maskinelt overføres til Statens vegvesens motorvognregister grunnet manglende forsikring, er å anse som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Det er derfor en forutsetning at varselet som et minimum inneholder den samme informasjonen som Statens vegvesen i dag sender ut hva gjelder begjæring om avregistrering.

Vegdirektoratet ser for øvrig at ileggelsen av tvangsmulkt på samme vis som enkelte andre utskrivninger (eksempelvis årsavgift som er å anse som masseforvaltning), i begrenset grad passer til forvaltningsloven ordinære regler om at saker skal være så godt opplyst som mulig før det fattes vedtak og varsling *før* beslutning treffes. I realiteten vil ileggelsen av tvangsmulkt basere seg utelukkende på forsikringsdata i TFFAuto.

Hvor hjemmelen for tvangsmulkten bør plasseres?

Det fremgår av høringen at man av *«hensyn til at tvangsmulkten ikke skal forveksles med eller anses som en erstatning for forsikringspremien»*, foreløpig har inntatt bestemmelsene om tvangsmulkten i en ny selvstendig forskrift. Som et alternativt er det foreslått at bestemmelsene kan inntas i forskrift om trafikktrygd. Det er bedt om at høringsinstansene gir sine kommentarer til plassering av reglene for tvangsmulkt.

Til dette anser Vegdirektoratet det som mest hensiktsmessig at spørsmålet om hvem som skal være regelverks/forskriftsmyndighet for den nye forskriften om tvangsmulkt, må avklares nærmere mellom berørte departementer, og utenom høringsprosessen.

Avskiltingsadgang ved påklaget beslutning om tvangsmulkt

Av høringsnotatet (s. 21) heter det at *«øvrige reaksjoner overfor uforsikrede kjøretøy er uavhengig av prosessen ved ileggelse av tvangsmulkt. Kjøretøyet kan derfor fortsatt avskiltes og bøtelegges selv om eier har påklaget en beslutning om ileggelse av mulkten»*.

Vegdirektoratet ber om at Finansdepartementet vurderer om det er et ytterligere behov for å presisere at adgangen til å avskilte et uforsikret kjøretøy også gjelder selv om tvangsmulkten betales eller klager får medhold i sin klage om mulkten, så fremt kjøretøyet på kontrolltidspunktet ikke innehar gyldig forsikring. De tilfellene ileggelsen av mulkten har

vært på grunnlag av feil hos selskapet, vil eventuell avmerket avskiltingsbegjæring i motorvognregisteret kun oppheves når klageinstansen har foretatt nødvendig rettinger i TFFAuto slik at motorvognregisteret oppdateres.

Andre bemerkninger

Det forekommer i dag salg av kjøretøy der ny eier overtar et kjøretøy som ikke har vært forsikret ved eierskifte. Etter innføring av TFF-ordningen vil eierskifte i slike tilfeller kunne medføre at man står overfor en ny eier som overtar et kjøretøy som er uforsikret og der det har påløpt tvangsmulkt. Vegdirektoratet forutsetter at vi som vegmyndighet for disse tilfellene kun skal påse at det er gyldig forsikring på tidspunktet for omregistrering, jf. et av vilkårene i bruksforskriften, og kjøretøyet kan i så fall omregistreres selv om det er utestående tvangsmulkt. Dette har sammenheng med at tvangsmulkten ikke skal være en heftelse på kjøretøyet og at mulkten er gjenstand for utlegg hos den som ikke har oppfylt forsikringsplikten. Utestående tvangsmulkt vil heller ikke være synlig i motorvognregisteret og ikke grunnlag for avskilting i de tilfellene kjøretøyet senere er forsikret.

I høringsnotatet punkt 5.1 henvises det til vegtrafikkloven § 15 *tredje ledd* og at «*man ikke får registrert eierskifte før det fremlegges erklæring på kjøretøyet er forsikret (..)*». Vegdirektoratet gjør oppmerksom på at melding om eierskifte og omregistrering er to ulike forhold, og at det ved melding om eierskifte ikke er et vilkår at kjøretøyet skal være forsikret for å få lagt inn salgsmelding i motorvognregisteret og som innebærer det formelle eierskifte i registeret. Derimot vil gyldig forsikring være et vilkår for å kunne registrere/omregistrere kjøretøyet (utstedelse av vognkort). Vi gjør videre oppmerksom på at korrekt hjemmelshenvisning i denne sammenheng er vegtrafikkloven § 15 *fjerde ledd*.

Det er avslutningsvis også grunn til å tro at innføringen av TFF-ordningen, vil kunne føre til at Vegdirektoratet som registermyndighet møter økt press og får flere henvendelser vedrørende administrative avregistreringer fra kjøretøyeiere. En eventuell løsning for å møte denne utfordringen på kjøretøysiden, foregår parallelt i samarbeid mellom Vegdirektoratet, Skatt og TFF.

Seksjon for kjøretøy
Med hilsen

Bodil Rønning Dreyer
direktør

Espen Andersson

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.